

САВЕЗ СИНДИКАТА РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

БАЊА ЛУКА, ул. Српска 32

тел. 051/214-795, факс: 051/214-895,

e-mail: info@savezsindikatars.org

www.savezsindikatars.org

БРОЈ: 02-1106/22

ДАТУМ: 9.11.2022. године,

**ВЛАДА РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
МИНИСТАРСТВО ЗДРАВЉА И СОЦИЈАЛНЕ ЗАШТИТЕ
н/р Министра Шеранић Алена**

ПРЕДМЕТ: Захтјев за мишљење о примјени одредби Закона о обавезном здравственом осигурању („Сл. гласник Републике Српске“ број: 93/22) - Иницијатива за доношење Измјена и допуна.-

Поштовани,

Савез синдиката Републике Српске, као већинска репрезентативна синдикална организација, обраћа се надлежном министарству, захтјевом за мишљење о примјени одредбе члана 83. став 1. Закона о обавезном здравственом осигурању („Службени гласник Републике Српске“ број: 93/22), у вези са сљедећим проблемом:

Одредба члана 83. став 1. Закона о обавезном здравственом осигурању, прописује да је основ за обрачун и исплату накнаде плате за вријеме привремене спријечености за рад, просјечна нето плата осигураника остварена у задњих шест мјесеци који претходе мјесецу у којем је осигураник био привремено спријечен за рад и иста се одређује у одговарајућем проценту од основа, у зависности од врсте обољења .

Новим Законом о обавезном здравственом осигурању у значајној мјери је повећан и приширен обим здравствених услуга и права осигураних лица . На инсистирање Савеза синдиката Републике Српске, накнада плате за вријеме привремене неспособности за рад за раднике који су обољели од малигне болести или његују дијете обележено од малигне болести, као и труднице које су на боловању због одржавања трудноће, са досадашњих 70% повећана на 100% од основа за обрачун накнаде плате . Самим тим, може се закључити да надлежно министарство, као предлагач новог закона, није имало за циљ и намјеру да на било који начин угрози права или обим права радника на здравствену заштиту .

Међутим, примјена закона у пракси, за релативно кратко вријеме, показала је да **повећање обима права у појединим случајевима нема практичну примјену, а може**

довести и до примјене закона на штету радника, што вјерујемо није била намјера нити интенција предлагача закона. Основни узрок овог проблема јесте прописивање новог начина за утврђивање основа за обрачун накнаде плате, који се ранијим прописом одређивао на основу нето плате коју би радник остварио да је био на раду, док се спорном одредбом утврђује на основу просјечне нето плате остварене у периоду који је претходио отварању боловања . Примјеном нове одредбе, а због промјене основа за обрачун накнаде плате, **одређена група радника, конкретно радника који се налазе на дужем лијечењу и боловању, бива директно доведена у неповољан положај, а због чињенице да током трајања периода боловања, може доћи до повећања плате код послодавца, што се реално и догодило током 2022. године .**

На примјер, уколико се радник налази на боловању почев од јануара 2022. године, до доношења новог закона, основ за обрачун накнаде плате, одређивао се за сваки мјесец појединачно, при чему се у обзир узимала плата коју би радник остварио да је био на раду, што значи да се у обзир узимало и свако евентуално повећање плате код послодавца .

Међутим, након ступања на снагу новог закона, примјеном одредбе члана 83. у вези са одредбом члана 114. закона, којом је прописано да су ступањем на снагу овог закона послодавци обавезни да обезбједе накнаду плате за вријеме привремене спријечености за рад у складу с тим законом, таквом раднику се накнада плате обрачунава према просјеку плате исплаћене у задњих шест мјесецу прије отварања боловања, односно у овом случају, плате која му је исплаћена у периоду од јуна до децембра 2021. године, што је далеко мање од плате која би му требала бити исплаћена током 2022. године да је био на раду .

Због наведеног, **сматрамо да је ступањем на снагу новог закона, већина радника који су се током 2022. године налазили на дуготрајном лијечењу и боловању, оштећена, због чега тражимо да нам дате мишљење о примјени наведене законске одредбе у овим ситуацијама, поготово имајући у виду да су исте или сличне ситуације могуће и током будуће примјене спорне законске одредбе.**

Недоумице у погледу примјене спорне законске одредбе, нарочито су оправдане код послодавца, који су важећим Колективним уговорима дефинисали начин обрачуна и исплате накнаде плате за вријеме привремене неспособности за рад, према ранијем пропису, обезбјеђујући радницима повољнији начин остваривања ових права .

Ово поготово имајући у виду да је одредбом члана 109. став 1. Закона о обавезном здравственом осигурању, прописана новчана казна за послодавце, који запосленом осигуранику не изврше обрачун и исплату накнаду плате у складу са одредбом члана 83. закона. Сматрамо да се овакво прописивање прекршајне одговорности послодавца супроставља правном начелу примјене повољнијег права за раднике, сходно чему је неприхватљиво и изрицање новчаних казни послодавцима, који радницима омогућавају остваривање права на здравствену заштиту и накнаду плате за вријеме привремене спријечености за рад под повољнијим условима .

Како из напријед наведеног произилази да примјена одредбе члана 83. Закона о обавезном здравственом осигурању, у одређеним ситуацијама, не доприноси стварној намјери предлагача закона, односно проширењу права осигураника и заштити осјетљивих категорија радника, очигледно се мора приступити хитној измјени спорне

законске одредбе, на начин да се задржи претходно рјешење, **према коме се основ за обрачун накнаде плате одређивао на основу нето плате коју би радник остварио да је био на раду . Ово поготово имајући у виду да већина послодаваца ово питање, на такав начин, уређује одредбама важећих Колективних уговора .**

Савез синдиката Републике Српске, као активан учесник у изради приједлога закона, упутиће надлежном органу захтјев за измјену спорне одредбе члана 83. Закона о обавезном здравственом осигурању, како би се спријечила индиректна дискриминација радника у погледу обима остварења и заштите права из здравственог осигурања, те отклониле све постојеће и евентуалне недоумице у погледу њене будуће примјене у пракси .

Међутим, до измјене законске одредбе по прописаној процедури, тражимо да **нам у што краћем року доставите упутство о примјени спорне законске одредбе, на начин да се основ за обрачун накнаде плате за вријеме привремене спријечености за рад и даље одређује на основу нето плате коју би радник остварио да је био на раду, односно да се послодавац не ограничава и кажњава, ако раднику одреди повољнији обим права, јер се само на тај начин обезбјеђује јединствена примјена закона и остваривање права радника и осигураника у пуном капацитету.**

С поштовањем,

ГЕНЕРАЛНИ СЕКРЕТАР
Горан Станковић с.р.